

FSPUB@35: Democratic innovations: Lessons from the past and future challenges
FSPUB@35: Innovations démocratiques : entre les leçons du passé et les défis du futur
FSPUB@35: Inovații democratice: lecțiile trecutului și provocările viitorului

24-25 aprilie 2026
 Str. Spiru Haret, nr. 8, București

Facultatea de Științe Politice a Universității din București este prima instituție academică din România postcomunistă concepută și organizată, încă de la fondarea sa, în anul 1991, în jurul conceptului de studii politice universitare. Pe parcursul celor 35 de existență, FSPUB s-a dezvoltat atât transversal (este singura facultate trilingvă – română, engleză, franceză), cât și longitudinal (secției fondatoare, de licență în limba franceză, i s-au adăugat linii de studii de masterat, doctorat și studii postuniversitare în limbile menționate mai sus, în relații internaționale, studii europene și studii de securitate). În conferința aniversară ne propunem să analizăm reziliența democratică, să încercăm să înțelegem mai bine articularea politicii identitare, crizele curente naționale și globale, principalele dificultăți ale proceselor de integrare ale țărilor europene asociate UE. Dezbaterile vor oferi ocazia unor schimburi de cunoaștere între mediul academic, societatea civilă și instituții publice și private.

VINERI, 24 APRILIE 2026

- 8.30- 9.00 Sosirea și înregistrarea participanților**
- 9:00-10:00 Deschidere inaugurală** (Sala P.P. Negulescu)
- 10.00-11.45 Sesiune comună - Diplomația în sec. 21 & provocările democrației** (Sala P.P. Negulescu)
- 12.00-13.00 Keynote Lecture: Dissensus over Liberal Democracy: Replacement, Continuity, or Revival** (Sala P.P. Negulescu)
- 13.15-14.45 Sesiuni în paralel (S1-S4)**

S1 Deliberare, partide și inovații democratice (Sala P.P. Negulescu)	S2 De la riscurile trecute la provocările actuale ale sistemului bancar (Sala G. Sartori)	S3 Capitalism, democracy and social rights in 20th century Romania (Sala C. Coposu)	S4 Seminar cu studenții - Cariere și abordarea instituțiilor europene (Sala 1989)
--	---	---	---

14.45-15.15 - Pauză de prânz

15.15-16.30 Keynote Lecture: *Fair Higher-Educational Assessment in the Age of GenAI + Online intervention (16): The rules-based order we need* (Sala P.P. Negulescu)

16.30-18.00 Sesiuni în paralel

S5 Competiția concepțiilor despre democrație în post-democrație (Sala G. Sartori)	S6 Democrația liberală vs. Amenințările autoritarismului hibrid. Uniunea Europeană sub asediu (Sala 1989)	S7 Mobilizare socială și societate civilă (Sala P.P. Negulescu)
--	--	--

18.00-18.15 - Pauză de cafea

18.15-19.15 Keynote Lecture: *The legislative politics of climate change mitigation* Sala P.P. Negulescu (parter)

19.30 - Garden party & lansare Asociație Alumni FSPUB. Homecoming (Sala P.P. Negulescu + curte FSPUB)

SÂMBĂȚĂ, 25 APRILIE

8.45-10.00 Keynote Lecture: *Du consensus à la contestation : espace virtuel et légitimité politique* Sala P.P. Negulescu + Mesaj video Roxana Mînzatu, Vicepreședinte Comisia Europeană

10.00-10.15 - Pauză cafea

10.15-11.45 - Sesiuni în paralel

S8 Quelles réponses de la Francophonie aux défis actuels? (Sala G. Sartori)	S9 Carieră politică după FSP (Sala P.P. Negulescu)	S10 Democrație și mass media (Sala 1989)	S11 20 de ani de la condamnarea oficială a regimului comunist din România (Sala C. Coposu)	S12 Workshop doctoral Research ethics (Sala Mattei Dogan)
--	---	---	---	--

11.45-12.00 - Pauză cafea

12.00-13.00 Keynote Lecture, *The Relevance of Critical Culture for Democracy: Reflections from Mihail Sebastian* Sala P.P. Negulescu

13.00-14.00 - Pauză de prânz

14.00-15.30 - Sesiuni în paralel

S13 Three Decades of European Studies at FSPUB: Mapping the Future of EU Institutions, Policies, and Democratic Challenges (P.P. Negulescu)	S14 Cultural Diplomacy as Means of Fighting Democratic Backslide (C. Coposu)	S15 Reprezentări ale trecutului comunist: memorie și educație (H. Arendt)	S16 Construirea și inovarea carierei după FSP (Sala 1989)	S17 Două apariții editoriale în pregătire (Sala G. Sartori)
--	---	--	--	--

15.30-15.45 - Pauză cafea

15.45-16.45 - Keynote Lecture: *Beyond Harmonisation: Unpacking the Drivers of Divergent Asylum Outcomes in the EU* Sala P.P. Negulescu

16.45-17.00 - Închiderea conferinței Sala P.P. Negulescu

PROGRAMUL COMPLET

VINERI, 24 APRILIE 2026

8.30-9.00 Înregistrare participanți

9:00-10:00 - Deschidere inaugurală

Sala P.P. Negulescu (parter)

- Prof. **Marian Preda**, rectorul Universității din București,
- Prof. **Lucian Ciolan**, prorector Universitatea din București
- E.S. Dl. **Nicolas WARNERY**, ambasadorul Franței în România
- Prof. **Radu Toma** (TBC)
- Prof. **Ionela Băluță** (TBC)
- Prof. **Cristian Preda**, decan al Facultății de Științe Politice (2004-2010, 2019-2024)
- Prof. **Alexandra Iancu**, decanul Facultății de Științe Politice

10.00-11.45 - Sesiune comună - *Diplomație în secolul 21 și provocările democrației*

Sala: P.P. Negulescu (parter) Moderator: Prof. Alexandra Iancu

- Dl. **Victor Negrescu**, vicepreședinte al Parlamentului European
- Dl. **Radu Burnete**, consilier prezidențial, Administrația prezidențială
- Dl. **Vlad Ionescu**, consilier de stat, Administrația prezidențială
- Dl. **Dan Neculăescu**, ambasadorul României la NATO (online)
- Dl. **Nicolae Năstase**, ambasadorul României la Dakar (online)

11:45-12.00 - Pauză de cafea

12.00-13.00 - Keynote speaker prof. Ramona Coman, Université libre de Bruxelles, *Dissensus over Liberal Democracy: Replacement, Continuity, or Revival?* Sala P.P. Negulescu

Liberal democracy, once considered the “only game in town”, is now in decline, both globally and within the European Union. This lecture introduces the concept of dissensus over liberal democracy, developed through my research, including the Horizon Europe project RED-SPINEL. I introduce the concept of dissensus over liberal democracy understood as a defining feature of contemporary democracy. Dissensus over liberal democracy refers to conflicts between political, social, and legal actors over both the meaning and the implementation of liberal democracy, conflicts that range from reformist critiques to attempts at restructuring or replacing the liberal democratic model with non-democratic political regimes. The talk first outlines the theoretical foundations of this approach. It then examines the forms that dissensus over liberal democracy takes in the European Union. Replacement? Continuity? Revival? (see full abstract appended)

13:00-13.15 - Pauză de cafea

13.15-14.45 - Sesiuni în paralel (S1-S4)

S1 Deliberare, partide și inovații democratice

Sala P.P. Negulescu (parter) Moderator: Prof. Alexandra Iancu, FSPUB

- Prof. **Sergiu Mișcoiu**, Universitatea Babeș-Bolyai, *Semi-prezidențialismul românesc, un sistem disfuncțional? 36 de ani de conflicte și aranjamente politice și inter-instituționale*
- Conf. **Claudiu Tufiș**, FSPUB, *Încrederea în instituțiile sistemului politic din România, 2025*
- Dl. **Cristian Andrei**, Agenția de Rating Politic, *Alegători, alegeri și partide în România*
- Prof. **Alexandra Iancu**, FSPUB, *Juridicizare și control politic: referendumuri locale în România postcomunistă*
- Lect. **Alexandra Oprea**, FSPUB, *Clivaje politice în România postcomunistă – o lectură morfologică*

S2 De la riscurile trecute la provocările actuale ale sistemul bancar

Sala. G. Sartori (et. 1) Moderator: Prof. Radu Carp, FSPUB

- Prof. **Radu Carp**, FSPUB, *Măsurarea democrației și factorii de risc investițional - în direcția unei abordări strategice*
- Dna. **Ana - Maria Dinescu**, London Stock Exchange Group Romania, *Riscul politic al clienților Bursei de la Londra - metodologie și factori de risc*
- Dl. **Florin Munteanu**, Eximbank, *Extinderea Băncii Exim în Europa de Sud-Est și participarea la proiecte regionale - impactul crizelor politice sistemice asupra piețelor financiare*
- Dl. **Gabriel Pralea**, Director CEC Bank, *Direcția de Administrare a Rețelei Teritoriale CEC Bank*
- Conf. **Cosmin Dogaru**, FSPUB, *Capital autohton și capital străin în România Vechiul Regat: economie, politică și competiție în sistemul financiar-bancar românesc*
- Dl. **Mihai Maties**, BNR, *Inteligența Artificială, guvernanta corporativă și noile evoluții din sectorul bancar internațional*

S3 Capitalism, democracy and social rights in 20th century Romania

Sala C. Coposu (et. 1) Moderator: Lect. Sergiu Delcea, FSPUB

- Lect. **Sergiu Delcea**, FSPUB, *States, classes and industries in the development of social rights in Romania*
- Dr. **Andrei Sorescu**, ERC Postdoc Maynooth U of Ireland/New Europe College, *Not Off to a Great Start: Nineteenth-Century Legacies of Exclusion*
- Dr. **Adrian Grama**, Trinity Hall, Cambridge University, *Interdisciplinary approaches to a Romanian 'variety of capitalism*
- Dr. **Alex Dincovici**, membru Romanian Business Leaders, profesor SNSPA, *Anthropological approaches to poverty and exclusion*

S4 Seminar cu studenții - Cariere și abordarea instituțiilor europene

Sala 1989 (parter) Coordonator: Conf. Luciana Ghica, FSPUB

- Dna. **Irina Tănăsescu**, șef de unitate Comisia Europeană

14.45-15.15 - Pauză de prânz

15.15-16.30 Keynote speaker prof. Andrei Poamă, Leiden University, *Fair Higher-Educational Assessment in the Age of GenAI*

Sala P.P. Negulescu (parter)

- În deschidere online Dl. **Cornel Feruță**, ambasadorul României la ONU, *The rules based order we need*

16.30-18.00 Sesiuni în paralel (S5-S7)

S5 Competiția concepțiilor despre democrație în post-democrație

Sala G. Sartori (et. 1) Moderator: Conf. Andreea Zamfira, FSPUB

- Conf. **Cătălin Raiu**, Facultatea de Administrație și Afaceri - UB, secretar de stat, membru Consiliul Director CNCI, *Participarea politică în contextul aplicării Digital Services Act: cazul alegerilor prezidențiale din România (2024-2025)*
- Dr. **Nicolae Drăgușin**, cercetător INSHR Elie Wiesel, "Democrația militantă" (Karl Loewenstein) în jurisprudența Curții Constituționale a României? *Restrângerea dreptului de a fi ales și anularea alegerilor prezidențiale*
- Conf. **Dragoș Dragoman**, Universitatea Lucian Blaga din Sibiu, *Democrația și definițiile ei: instituții sau procese democratice?*
- Conf. **Antonio Momoc**, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării UB, *Populismul digital și criza democrației liberale: transformări ale comunicării politice*

S6 Democrația liberală vs. amenințările autoritarismului hibrid. Uniunea Europeană sub asediu

Sala 1989 (parter) Moderator: Lect. Alexandra Oprea, FSPUB

- Dr. **Dragoș Mateescu**, Institutul Diplomatic Român, *UE ca gardian al democrației liberale – principiul diferenței dintre cazurile român și turc*
- Dr. **Șerban Cioculescu**, Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară, *Războiul hibrid și lupta existențială dintre democrațiile liberale și regimurile autocratice*
- Dna. **Alina Gârbea**, expert politici europene, *A conduce în vremuri de manipulare: testul liderilor pro-europeni*
- Dr. **Mihnea Dumitru**, expert comunicare și integrare IA, *Democrația europeană în era AI. Fake news și intraneturi naționale*
- Dna. **Oana Marinescu**, consultant comunicare strategică, *titlu TBC*

S7 Mobilizare socială și societate civilă

Sala P.P. Negulescu (parter) Moderator: Lect. Oana-Valentina Suci, FSPUB

- Dna. **Ana Mocanu**, președinte Funky Citizens
- Dl. **Septimius Pârvu**, coordonator program electorale la Expert Forum (EFOR)
- Dl. **Radu Moțoc**, președintele Techsoup România / dna. **Cora Moțoc**, director Fundația româno-americană
- Dna. **Anca Toma**, director executiv European Patients' Forum 2022-2025 (online)

18.00-18.15 - Pauză de cafea

18.15-19.15 Keynote speaker prof. Mihail Chiru, Oxford University, *The legislative politics of climate change mitigation*

Sala P.P. Negulescu (parter)

Climate change mitigation policies impose concentrated costs in exchange for diffuse future benefits, which may discourage elected representatives to promote them. The strong electoral performance of populist radical right (PRR) parties and their increasing politicization of environmental issues may reinforce this problem. The argument that other actors have reduced their ambition to tackle climate change as a response to the PRR is compelling but hard to test. We leverage the fact that in the 2019-2024 period the European Commission has proposed several far-reaching mitigation measures, linked to the European Green Deal. We can observe how Members of the European Parliament from countries with varying levels and trajectories of PRR strength voted on the same proposals. The results show that stronger national-level competition from the PRR is associated with less support for green policies, but only among national parties more exposed to this competition because of overlaps in target electorates.

19.30 - Garden party & lansare Asociație Alumni FSPUB. Homecoming

Sala P.P. Negulescu (parter) Prof. Alexandra Iancu, decan FSPUB; lect. Alexandra Oprea, FSPUB; Drd. Cristina Stoenescu, FSPUB; Dl. Mihai Pîrlici, masterand FSPUB

SÂMBĂȚĂ, 25 APRILIE 2026

8.45-10.00 Keynote speaker prof. Sorina Soare, Universitatea din Florența, *De la consens la contestare: hegemonie, spațiu online și legitimitate politică*

Sala P.P. Negulescu (parter)

- În deschidere video dna. **Roxana Mânzatu**, vicepreședinta Comisiei Europene

Prezentarea își propune o reflecție asupra transformărilor politice din Europa Centrală și de Est după 1989, concentrându-se asupra modului în care cadrele instituționale, modelele normative și practicile politice s-au articular în contexte marcate de tranziție, incertitudine și reconfigurare a legitimității. În contrast cu abordările care interpretează tranzițiile postcomuniste ca procese liniare de consolidare democratică, prezentarea susține că aceste evoluții au fost caracterizate de aranjamente hibride, adaptări selective și tensiuni persistente între instituțiile formale și dinamica efectivă a puterii politice. Din această perspectivă, analiza se concentrează asupra transformărilor spațiului politic și ale spațiului public ca arene ale competiției hegemonice. Inspirându-se din reflecțiile lui Antonio Gramsci, prezentarea susține că emergența recentă a unor discursuri contestatate nu trebuie interpretată ca apariția ex nihilo a unor noi orientări politice. Mai degrabă, aceste dinamici indică vizibilizarea și rearticularea unor narațiuni preexistente, anterior latente sau marginalizate în spațiul public dominant (rezumatul complet anexat)

10.00-10.15 - Pauză cafea

10.15-11.45 - Sesiuni în paralel (S8-S12)

S8 Quelles réponses de la Francophonie aux défis actuels?

Sala: G. Sartori (et. 1) Moderator: Lect. Domnica Gorovei, FSPUB

- Conf. **Raluca Alexandrescu**, FSPUB
- E.S. Dl. **Hassan Abouyoub**, Ambasadorul Regatului Maroc în România, președintele GADIF (TBC)
- E.S. Dl. **Tigran Galstyan**, Ambasadorul Armeniei la București
- Dna. **Amira Mihăilescu**, corespondent național pentru Francofonie la Ministerul Afacerilor Externe
- Dna. **Laure Castin**, directoarea regională Europa Centrală și Orientală, Agenția Universitară a Francofoniei (TBC)
- Conf. **Simona Corlan-Ioan**, directoare Cerefree
- Dl. **David Bongard**, prim consilier Reprezența Organizației Internaționale a Francofoniei

S9 Carieră politică după FSP

Sala. P. P. Negulescu (parter) Moderator: Prof. Cristian Preda, FSPUB

- Dl. **Nasi Calențaru**, consilier general (PSD)
- Dl. **Andrei Macsut**, președinte SENS
- Dna. **Teodora Stoian**, secretar de stat la Ministerul Justiției (USR)
- Dl. **Victor Radu**, consilier sector 6 București (PNL)

S10 Democrație și mass media

Sala 1989 (parter) Moderator: Conf. Irina Matei, FSPUB

- Dna. **Sidonia Bogdan**, Libertatea, *De ce jurnalismul de politica externă contribuie la diminuarea curentului suveranist*
- Dna. **Andreea Dumitrescu**, Digi24, *Mass-media între libertate și fake news. O provocare pentru democrație*
- Dl. **Matei Martin**, RRC, Observator Cultural, (TBC)
- Dna. **Diana Oncioiu**, dela0.ro / Dl. **Vlad Stoicescu** (TBC)

S11 20 de ani de la condamnarea oficială a regimului comunist din România

Sala: C. Coposu (et. 1) Moderator: Prof. Caterina Preda, FSPUB

- Lect. **Alexandru Gussi**, FSPUB, *Politica uitării și cea a condamnării. O perspectivă asupra secvenței Comisie prezidențială-Raport Oficial-Condamnare după 20 de ani.*
- Conf. **Armand Goșu**, FSPUB, *Revista 22 și condamnarea comunismului*
- Prof. **Ioan Stanomir**, FSPUB, *Memorie și democrație militantă*
- Dr. **Cristian Vasile**, CS1 Institutul de Istorie N. Iorga-Academia Română, *Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România și elaborarea raportului final (aprilie-decembrie 2006). O perspectivă din interior*

S12 Workshop doctoral Research ethics, prof. Andrei Poamă, Universitatea din Leiden

Sala M. Dogan (demisol)

11.45-12.00 - Pauză cafea

12.00-13.00 Keynote speaker prof. Mihaela Czobor-Lupp, Carleton College, *The Relevance of Critical Culture for Democracy: Reflections from Mihail Sebastian*

Sala P.P. Negulescu (parter)

*Democratic politics requires the practice of speaking with each other in ways that emphasize what unites us without denying difference, what separates us. The result is what Hannah Arendt calls the world, an in-between space which, like a table, both separates and brings us together. I argue that the Jewish Romanian writer, critic, and journalist, Mihail Sebastian (1907-1945) was in the interwar period a strong supporter and practitioner of what he called "the art of conversation." While it thrives in a milieu of plural opinions, because critical thinking needs the dissonance and tension created by opposing opinions, "the art of conversation" seeks, nevertheless, to find the intersections between ideas and thus preserve the common space where dialogue can continue. The thinker who most inspired Sebastian in this endeavor was Michel de Montaigne. Montaigne's humanism and his Socratic manner of thinking played a crucial role not only in the way Sebastian constructed his controversial novel, *For Two Thousand Years*, but also in the way he wrote his *Journal* and, more generally, in the way he conceived his work as a journalist and as a critic, and, more generally, as a public intellectual.*

13.00-14.00 - Pauză de prânz

14.00-15.30 - Sesiuni în paralel (S13-S16)

S13 Three Decades of European Studies at FSPUB: Mapping the Future of EU Institutions, Policies, and Democratic Challenges

Sala P.P. Negulescu (parter) Moderator: Lect. Dan Lazea, FSPUB

- Dna. **Irina Tănăsescu**, șef de unitate Comisia Europeană, *Supranational dynamics and collegiality - the role of the European Commission*
- Conf. **Bogdana Petrică**, FSPUB - *Uniunea Europeană între extindere și reconfigurare*
- Lect. **Mihai Sebe**, FSPUB și cercetător la Institutul European din România, *Viitorul Uniunii Europene. Oportunități pentru România*
- Dr. **Dan Drăghia**, colaborator FSPUB și cercetător la Institutul European din România *România, între Washington și Bruxelles pe drumul european. Atlantism și europenism la București'*

S14 Cultural Diplomacy as Means of Fighting Democratic Backslide

Sala C. Coposu (et. 1) Moderator: Lect. Oana-Valentina Suci, FSPUB

- Dna. **Ana Maria Dima**, Ambasada Marii Britanii
- Dna. **Tudorița Șoldănescu**, manager cultural
- Dna. **Irina Neagu**, GMF
- Dl. **Andrei-Vlad Rizea**, Ambasada Olandei

S15 Reprezentări ale trecutului comunist: memorie și educație

Sala H. Arendt (et. 1) Moderator: Conf. Irina Nastasă-Matei, FSPUB

- Dr. **Daniel Șandru**, ICCMER, *Seduția nostalgiei. Instrumentalizarea politică a iluziilor despre trecut în România de azi*
- Dl. **Nicolae Diță**, Colegiul Național Matei Basarab și Inspectoratul Școlar Al. Municipiului București, *Percepția liceenilor despre comunism*
- Dl. **Andrei Galiță**, cercetător C.N.S.A.S., *Cum le vorbim tinerilor despre comunism, Securitate și dictatura*
- Dna. **Sînziana Dobre**, profesoară cultură civică, *Construind cetățeni în umbra comunismului: școala, orașul și provocările prezentului*

S16 Construirea și inovarea carierei după FSP

Sala 1989 (parter) Moderator: Dr. Irina Nicoleta Ionescu, expert în tranziții profesionale, antreprenor

- Dna. **Ana Maria Geană**, consilier de stat Administrația prezidențială (TBC)
- Dl. **Sabin Dragoman**, expert fonduri europene, Autoritatea pentru Digitalizarea României, *Stat, digitalizare, democratizare*
- Dl. **Edward Crețescu**, președinte Asociația patronală a Industriei de Software
- Dna. **Elena Calistru**, Asociația Funky Citizen
- Dna. **Elena Petrescu**, Public Policy & Government Affairs Manager, *Cooperarea dintre mediul de business, autorități și sindicate/societate civilă în proiectele de politici publice*
- Dna. **Manuela Tudosia** - specialist in European defense and security policy; președinte NIAG Industrial Interface Group (NIIG) to AC/327 Life Cycle, *Aspecte practice ale achizițiilor militare* (online)
- Dna. **Andreea Toroiman**, CCIFER (TBC)

S17 Două apariții editoriale în pregătire

Sala G. Sartori (et. 1) Moderator: Lect. Alexandru Gussi, FSPUB

- Prof. **Florin Țurcanu**, FSPUB, *Bătălia ca moment politic*
- Conf. **Armand Goșu**, FSPUB, *Războiul fără sfârșit*

15.30-15.45 - Pauză cafea

15.45-16.45 - Keynote speaker prof. Angela Tacea, Université de Grenoble, *Beyond Harmonisation: Unpacking the Drivers of Divergent Asylum Outcomes in the EU*

Sala P.P. Negulescu (parter)

Legal harmonization has been at the core of the EU's asylum policies. Yet, despite several amendments introduced to the first generation of asylum instruments, member states never realized the objectives of the Tampere Conclusions of having "a common asylum procedure and a uniform status for those who are granted asylum valid throughout the Union". The main problem stems from the limits of legislative harmonization in promoting a Common European Asylum System (CEAS), characterised by greater convergence of practices and decisions, both of the determining authorities and of the judicial authorities of the Member States competent in asylum matters. Currently available data show that the decisions on applications for international protection continue to display significant variations and that even for applicants from the same country or having the same profile, the chances for recognition vary significantly from one member state to another. The aim of this presentation is twofold. First, using the UNHCR data, I provide a measure of convergence over time using the variation in recognition rates per main country of origin. Second, I explore the role of some of the main drivers of variations in recognition rates (abstract complet anexat)

16.45-17.00 - Închiderea conferinței - Sala P.P. Negulescu (parter)

ABSTRACT SESIUNI KEYNOTE SPEAKERS

Prof. Mihail Chiru, Oxford University

The legislative politics of climate change mitigation

Climate change mitigation policies impose concentrated costs in exchange for diffuse future benefits, which may discourage elected representatives to promote them. The strong electoral performance of populist radical right (PRR) parties and their increasing politicization of environmental issues may reinforce this problem. The argument that other actors have reduced their ambition to tackle climate change as a response to the PRR is compelling but hard to test. We leverage the fact that in the 2019-2024 period the European Commission has proposed several far-reaching mitigation measures, linked to the European Green Deal. We can observe how Members of the European Parliament from countries with varying levels and trajectories of PRR strength voted on the same proposals. The results show that stronger national-level competition from the PRR is associated with less support for green policies, but only among national parties more exposed to this competition because of overlaps in target electorates.

Prof. Ramona Coman, Université libre de Bruxelles

Dissensus over Liberal Democracy: Replacement, Continuity, or Revival?

Liberal democracy, once considered the “only game in town”, is now in decline, both globally and within the European Union. This lecture introduces the concept of dissensus over liberal democracy, developed through my research, including the Horizon Europe project RED-SPINEL. For Jacques Rancière, dissensus is politics. For Robert A. Dahl, dissent - understood as opposition and contestation - is the essence of democracy. Yet, political theory offers contrasting views on the nature and desirability of dissensus. While John Rawls emphasises an “overlapping consensus” as a stabilising condition of democracy, pluralist and agonistic approaches - associated with Chantal Mouffe, Jacques Rancière, and John S. Dryzek - highlight the constitutive role of conflict, while republican perspectives such as Richard Bellamy stress contestation within institutional constraints. Together, these perspectives situate dissensus within a broader normative framework of democratic pluralism. Against this backdrop, I introduce the concept of dissensus over liberal democracy understood as a defining feature of contemporary democracy. Dissensus over liberal democracy refers to conflicts between political, social, and legal actors over both the meaning and the implementation of liberal democracy, conflicts that range from reformist critiques to attempts at restructuring or replacing the liberal democratic model with non-democratic political regimes.

The talk first outlines the theoretical foundations of this approach. It then examines the forms that dissensus over liberal democracy takes in the European Union. Replacement? Continuity? Revival? These questions invite us to examine the preferences of both political and social actors. To address them, the talk turns to two empirical insights. On the one hand, it draws on research on the European Parliament, showing how mainstream political actors mobilise competing conceptions of democracy. These findings demonstrate that dissensus over liberal democracy is not confined to radical right or left actors, but also shapes the positions of actors at the very core of democratic institutions. On the other hand, the lecture highlights the role of less visible but equally influential actors in the production of dissensus. In particular, it examines how illiberal think tanks contribute to structuring an emerging illiberal field. Drawing on Gramsci's concept of cultural hegemony and Bourdieu's notion of cultural capital, I show that these actors perform key functions - mediating, building, disseminating, and legitimising ideas - while operating as transnational nodes connecting various intellectuals and political networks across Europe and the United States, contributing to the diffusion and, by the same token, the normalisation of illiberal discourses.

Dissensus over liberal democracy has implications for both national and European policies. It can take different forms - mild, severe, constructive, disruptive, or even destructive - depending on the actors involved and the stakes of the conflict, which may lead to replacement, continuity, or revival of liberal democracy.

Prof. Mihaela Czobor-Lupp, Carleton College

The Relevance of Critical Culture for Democracy: Reflections from Mihail Sebastian

Democratic politics requires the practice of speaking with each other in ways that emphasize what unites us without denying difference, what separates us. The result is what Hannah Arendt calls the world, an in-between space which, like a table, both separates and brings us together. I argue that the Jewish Romanian writer, critic, and journalist, Mihail Sebastian (1907-1945) was in the interwar period a strong supporter and practitioner of what he called “the art of conversation.” While it thrives in a milieu of plural opinions, because critical thinking needs the dissonance and tension created by opposing opinions, “the art of conversation” seeks, nevertheless, to find the intersections between ideas and thus preserve the common space where dialogue can continue. The thinker who most inspired Sebastian in this endeavor was Michel de Montaigne. Montaigne’s humanism and his Socratic manner of thinking played a crucial role not only in the way Sebastian constructed his controversial novel, *For Two Thousand Years*, but also in the way he wrote his *Journal* and, more generally, in the way he conceived his work as a journalist and as a critic, and, more generally, as a public intellectual.

Prof. Andrei Poamă, Leiden University

Fair Higher-Educational Assessment in the Age of GenAI

Prof. Sorina Soare, Universitatea din Florența

De la consens la contestare: hegemonie, spațiu online și legitimitate politică

Prezentarea își propune o reflecție asupra transformărilor politice din Europa Centrală și de Est după 1989, concentrându-se asupra modului în care cadrele instituționale, modelele normative și practicile politice s-au articulat în contexte marcate de tranziție, incertitudine și reconfigurare a legitimității. În contrast cu abordările care interpretează tranzițiile postcomuniste ca procese liniare de consolidare democratică, prezentarea susține că aceste evoluții au fost caracterizate de aranjamente hibride, adaptări selective și tensiuni persistente între instituțiile formale și dinamica efectivă a puterii politice. Din această perspectivă, analiza se concentrează asupra transformărilor spațiului politic și ale spațiului public ca arene ale competiției hegemonice. Inspirându-se din reflecțiile lui Antonio Gramsci, prezentarea susține că emergența recentă a unor discursuri contestatatoare nu trebuie interpretată ca apariția ex nihilo a unor noi orientări politice. Mai degrabă, aceste dinamici indică vizibilizarea și rearticularea unor narațiuni preexistente, anterior latente sau marginalizate în spațiul public dominant.

În acest proces, mediul online nu este abordat ca sursă autonomă de producere a sensului politic, ci ca mecanism de traducere, accelerare și difuzare a unor orientări deja ancorate în valori societale și cadre culturale preexistente. Spațiul public este astfel reconfigurat prin interacțiunea dintre partide politice, actori instituționali, intelectuali, influenceri și alți difuzori de informație, care concurează pentru definirea criteriilor de legitimitate politică. Discursurile iliberale, adesea mai profund înrădăcinate în valori societale larg împărtășite, reușesc în acest context să conteste hegemonia liberală construită în mare parte prin instituții formale, educație și autoritate epistemică. Din această perspectivă, România poate fi înțeleasă ca aflându-se într-un „interregnum” în sens gramscian, o etapă caracterizată de slăbirea capacității vechilor cadre de legitimitate de a produce consens, fără ca un nou proiect hegemonic stabil să se fi consolidat pe deplin. Această condiție explică atât volatilitatea spațiului politic, cât și deschiderea față de narațiuni alternative care contestă ordinea liberală dominantă. Pe acest fundal regional, România este discutată ca studiu de caz ilustrativ, relevant pentru înțelegerea modului în care convergența instituțională către standardele euro-atlantice s-a intersectat cu moșteniri instituționale locale și cu dinamici interne de legitimare politică. Fără a fi tratată ca model sau excepție, experiența românească este utilizată pentru a evidenția caracterul contingent, negociat și incomplet al transformărilor politice din Europa Centrală și de Est și pentru a deschide o reflecție mai largă asupra limitelor și posibilităților ordinii politice postcomuniste.

Prof. Angela Tacea, Université de Grenoble

Beyond Harmonisation: Unpacking the Drivers of Divergent Asylum Outcomes in the EU+

Legal harmonization has been at the core of the EU’s asylum policies. Yet, despite several amendments introduced to the first generation of asylum instruments, member states never realized the objectives of the Tampere Conclusions of having “a common asylum procedure and a uniform status for those who are granted asylum valid throughout the Union”. The main problem stems from the limits of legislative

harmonization in promoting a Common European Asylum System (CEAS), characterised by greater convergence of practices and decisions, both of the determining authorities and of the judicial authorities of the Member States competent in asylum matters. Currently available data show that the decisions on applications for international protection continue to display significant variations and that even for applicants from the same country or having the same profile, the chances for recognition vary significantly from one member state to another. The aim of this presentation is twofold. First, using the UNHCR data, I provide a measure of convergence over time using the variation in recognition rates per main country of origin. Second, I explore the role of some of the main drivers of variations in recognition rates. If some factors are inherent to the institution of asylum itself, such as national caseload, others reflect differences among national systems and decision-making practices, such as national judicial set-up or national jurisprudence.